

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 marca 2020 r. w sprawie XVIII C 2428/18 Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi zasądził od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz Ł. H. kwotę 10 059 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 30 lipca 2018 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 4820 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Nadto nakazał ściągnięcie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. kwoty 1819,38 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

(wyrok k. 100)

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy poczynił ustalenia faktyczne, w oparciu o które wydał kwestionowany wyrok, a które w całości podziela i przyjmuje za własne Sąd II instancji.

(uzasadnienie k. 104-106)

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 2 marca 2020 roku w sprawie XVIII C 2428/18 złożył pozwany zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu orzeczenie zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego:

I. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., w wyniku pominięcia dowodu w postaci sprawozdania z przeprowadzenia czynności sprawdzających z dnia 30.07.2018 r. dowodzącego, iż;

a. Z. B. (1) wyraźnie wskazał, iż nie ubezpieczał pojazdu sprawcy kolizji z dnia 26.06.2018 r., tj. M. o nr. rej. (...), nigdy nie posiadał przedmiotowego pojazdu, od 8 lat nie posiada uprawnień do kierowania pojazdami,

b. sprawca zdarzenia M. W. nie posiadał wiedzy na kogo ubezpieczony, był pojazd M. o nr. rej. (...), nie udzielił informacji, od kogo nabył przedmiotowy pojazd;

II. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w odmowie wiarygodności i mocy dowodowej wyjaśnień Z. B. (1) złożonych na etapie likwidacji szkody w sprawozdaniu w przeprowadzonych czynności sprawdzających z dnia 30.07.2018 r. bezpodstawnie uznając je za gołosłowne;

III. naruszenie art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, że pozwany nie wywiązał się z obowiązku udowodnienia okoliczności fałszerstwa podpisu Z. B. (1) w przypadku, gdy przeprowadzenie dowodu z opinii grafologa nie było możliwe, z uwagi na brak podpisu ubezpieczającego na polisie;

IV. naruszenie art. 235 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na pominięciu wniosku dowodowego pozwanej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka Z. B. (1) na okoliczności związane z zawarciem w jego imieniu ubezpieczenia OC u pozwanego na pojazd prowadzony przez sprawcę zdarzenia szkodzącego;

V. naruszenie art. 235 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z zeznań świadka M. W. na okoliczności związane z nabyciem pojazdu M. o nr. rej. (...), jego zbyciem, jego wiedzy na temat posiadanej polisy OC na nazwisko B. Z.;

a także naruszenie przepisów prawa materialnego:

I. naruszenie art. 56 k.c. oraz art. 58 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i stwierdzenie ważności umowy ubezpieczenia łączącej pozwanego i Z. B. (2) pomimo wyraźnego kwestionowania jej zawarcia;

II. naruszenie art. 60 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż umowa łącząca pozwanego i Z. B. (2) jest zawarta mimo braku podpisu na polisie ubezpieczeniowej;

III. naruszenie art. 822 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i stwierdzenie zasadności spełnienia świadczenia odszkodowawczego na rzecz powoda, w przypadku niezawarcia umowy ubezpieczenia.

W związku z podniesionymi zarzutami pozwany wniósł o:

I. zmianę rozstrzygnięcia w zakresie zaskarżenia poprzez oddalenie powództwa, a także poprzez rozliczenie kosztów procesu stosownie do wyniku sprawy zweryfikowanego w toku instancji,

II. rozstrzygnięcie o kosztach procesu w zakresie postępowania przed sądem I oraz II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, stosownie do wyniku postępowania i zasady odpowiedzialności strony za wynik sprawy,

III. dopuszczenie dowodu z zeznań świadka Z. B. (1) zgodnie z art. 380 k.p.c. podnosząc, iż Sąd I instancji nie uwzględnił wniosku dowodowego złożonego przez pozwanego, już na etapie odpowiedzi na pozew, podczas gdy w opinii strony pozwanej przedmiotowy dowód ma fundamentalne znaczenie dla rozstrzygnięcia w niniejszym postępowaniu.

(apelacja k. 114-117)

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

(odpowiedź na apelację k. 126-127)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Zaskarżone orzeczenie należało uznać za prawidłowe i stanowiące wynik właściwej oceny zebranego materiału dowodowego. Sąd Okręgowy podziela poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia, a w konsekwencji przyjmuje je za swoje.

Zasadniczo apelacja sprowadza się do faktu, iż w toku postępowania likwidacyjnego pozwany zakład ubezpieczeń nie kwestionując, iż polisa o nr (...) obejmowała obowiązkową odpowiedzialnością cywilną pojazd marki M. o nr rej. (...), którego kierujący w dniu 29 czerwca 2018 roku spowodował kolizję z pojazdem poszkodowanego – powoda Ł. H. ustalił, na skutek czynności sprawdzających podjętych 30 lipca 2018 roku, iż widniejący w dokumentacji pozwanego jako ubezpieczający w/w pojazd Z. B. (1) nigdy nie zawarł tej umowy. Powyższa okoliczność, oparta o oświadczenie Z. B. (1), miała zdaniem skarżącego przesądzać o tym, iż umowa (...) o nr (...) nie została zawarta, a tym samym pozwany nie obejmował ochroną ubezpieczeniową OC pojazd sprawcy.

Skarżący jednak nie dostrzega, iż w toku prowadzonego postępowania likwidacyjnego złożył powodowi w dniu 18 lipca 2018 roku ofertę, w której wskazał wartość rynkową pojazdu na kwotę 14 130 zł, wartość pozostałości na kwotę 4 071,10 zł i należne odszkodowanie na kwotę 10 058,90 zł tym samym uznając swoją odpowiedzialność z tytułu odpowiedzialności cywilnej wynikające z polisy nr (...) dotyczącej pojazdu M. o nr rej. (...). Realizacja powyższej oferty była uzależniona tylko i wyłącznie od decyzji powoda, który przed wygaśnięciem tej oferty winien wysłać zakładowi ubezpieczeń wypełniony formularz wraz z akceptacją. Tym samym w rozpatrywanej sprawie pozwany dokonał uznania długu w zakresie swojej odpowiedzialności. Skutkiem procesowym uznania niewłaściwego był obowiązek pozwanego wykazania, że uznana w ten sposób wierzytelność nie istnieje albo istnieje w mniejszym rozmiarze (vide: wyrok SA w Poznaniu z dnia 24 lutego 2016 roku w sprawie I ACa 1017/15, Lex nr 2351782) a w przedmiotowej sprawie oznaczało

to wykazanie, iż pozwany zakład ubezpieczenia w dniu kolizji tj. w dniu 29 czerwca 2018 roku nie obejmował ochroną ubezpieczeniową z tytułu OC pojazdu marki M. nr rej (...).

Mając na względzie właśnie powyższą konstatację Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 7 marca 2022 roku pominął ponowiony w apelacji wniosek dowodowy o przesłuchanie Z. B. (1) na okoliczność nie zawarcia przez niego umowy OC pojazdu M. o nr rej. (...), na podstawie art. 235² § 1 pkt 3 k.p.c., gdyż ów dowód przy przedłożonym przez pozwanego materiale dowodowym nie pozwalał na wykazanie wnioskowanej okoliczności. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż to pozwany zakład ubezpieczeniowy dysponował pełną dokumentacją związaną z zawarciem umowy OC – polisy nr (...) i posiadał pełną wiedzę odnośnie sposobu zawarcia tej polisy, która mogła być przecież zawarta np. na odległość. Dopiero udowodnienie przez pozwanego okoliczności zawarcia umowy pozwalało na ich weryfikację w oparciu o zeznania Z. B. (1) i pozwany winien zdawać sobie z tego sprawę – w końcu wnioskował o zawieszenie postępowania do czasu wyjaśnienia okoliczności zawarcia tej polisy w postępowaniu karnym, gdzie przy pierwszej czynności właśnie materiałów dowodowych na powyższą okoliczność zażądał organ ścigania. Nic więc nie stało na przeszkodzie, aby powyższe okoliczności wykazać też i w przedmiotowym postępowaniu, czego pozwany nie uczynił.

Z tych też względów za bezzasadne należało uznać zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c., art. 232 k.p.c. i art. 235 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. zmierzające do wykazania, iż pominięcie przez Sąd Rejonowy przy ustalaniu stanu faktycznego okoliczności ustalonych w sprawozdaniu z dnia 30 lipca 2018 roku i zaniechanie postępowania dowodowego w tym kierunku miało znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż jak zostało wskazane wyżej pozwany nie przedłożył jakiegokolwiek dokumentacji odnośnie zawarcia polisy nr (...), podczas gdy w piśmie z dnia 18 lipca 2018 roku uznał swoją odpowiedzialność z tego tytułu.

Powyższe skutkowało też brakiem naruszenia przez Sąd I instancji przepisów prawa materialnego tj. art. 56 k.c. oraz art. 58 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i stwierdzenie ważności umowy ubezpieczenia łączącej pozwanego i Z. B. (2) pomimo wyraźnego kwestionowania jej zawarcia, art. 60 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż umowa łącząca pozwanego i Z. B. (2) jest zawarta mimo braku podpisu na polisie ubezpieczeniowej i w konsekwencji art. 822 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i stwierdzenie zasadności spełnienia świadczenia odszkodowawczego na rzecz powoda, w przypadku nie zawarcia umowy ubezpieczenia.

Pozwany nie dostrzega, iż z przedłożonego przez niego materiału dowodowego nie wynika, z kim zawarł umowę ubezpieczenia nr (...), czy też z kim uważał, że zawiera tą umowę – pozwany odnośnie okoliczności zawarcia ograniczył się jedynie do twierdzeń, iż tą osobą jest Z. B. (1), jednak nie przedłożył dowodów w postaci dokumentacji źródłowej na poparcie swoich twierdzeń np. podpisanej umowy, co pozwalałoby na zweryfikowanie podpisów stron, nagrania z zawarcia umowy, jeśli jej zawarcie nastąpiło na odległość, wskazania w jaki sposób i od kogo została uiszczona składka czy też wyjaśnień popartych dowodami, w jaki sposób w zakład ubezpieczeń objął odpowiedzialnością ubezpieczeniową pojazd marki M. o nr rej. (...), jeśli w ogóle nie zawarł umowy. Powyższe pozwoliłoby ustalić dlaczego pozwany w ogóle twierdzi, iż powyższą umowę zawarł ze Z. B. (1). Z przedłożonego w sprawie materiału dowodowego w ogóle nie wynikało, iż Z. B. (1) powiązany jest z polisą nr (...), z którą początkowo wiązał swoją odpowiedzialność wobec powoda, czysto teoretycznie pozwany mógł wskazać dowolną osobę (np. na skutek błędnych zapisów w dokumentacji), która w oczywisty sposób nie potwierdziłaby jej zawarcia. Nie sposób w tej sytuacji ocenić wskazanej czynności prawnej w kontekście wskazanych w zarzucie przepisów art. 56, 58 i 60 k.c., a tym samym nie można uznać, iż Sąd I instancji naruszył ów przepis.

Sąd Rejonowy prawidłowo również zastosował art. 822 k.c. uznając odpowiedzialność pozwanego zakładu ubezpieczeń w stosunku do poszkodowanego Ł. H., gdyż wynikała ona z polisy nr (...), w oparciu o którą pozwany w pierw uznał swoją odpowiedzialność, a której ważności w toku postępowanie skutecznie nie zakwestionował.

Sąd Okręgowy nie dopatrył się podstaw uzasadniających odstąpienie od zastosowania regulacji z art. 817 § 1 k.c. odnośnie początkowej daty naliczania odsetek. Fakt istnienia sporu pomiędzy stronami w zakresie odpowiedzialności pozwanego nie może być podstawą do naliczania odsetek od daty wyrokowania w świetle obowiązku pozwanego wynikającego z treści art. 817 § 1 k.c.

Z tych też względów Sąd Okręgowy uznał, iż apelacja nie zawiera uzasadnionych zarzutów mogących podważyć stanowisko Sądu Rejonowego, a tym samym jako bezzasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł z mocy art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 oraz § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 z późn. zm.). Na koszty te złożyła się kwota 1 800 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego powoda.